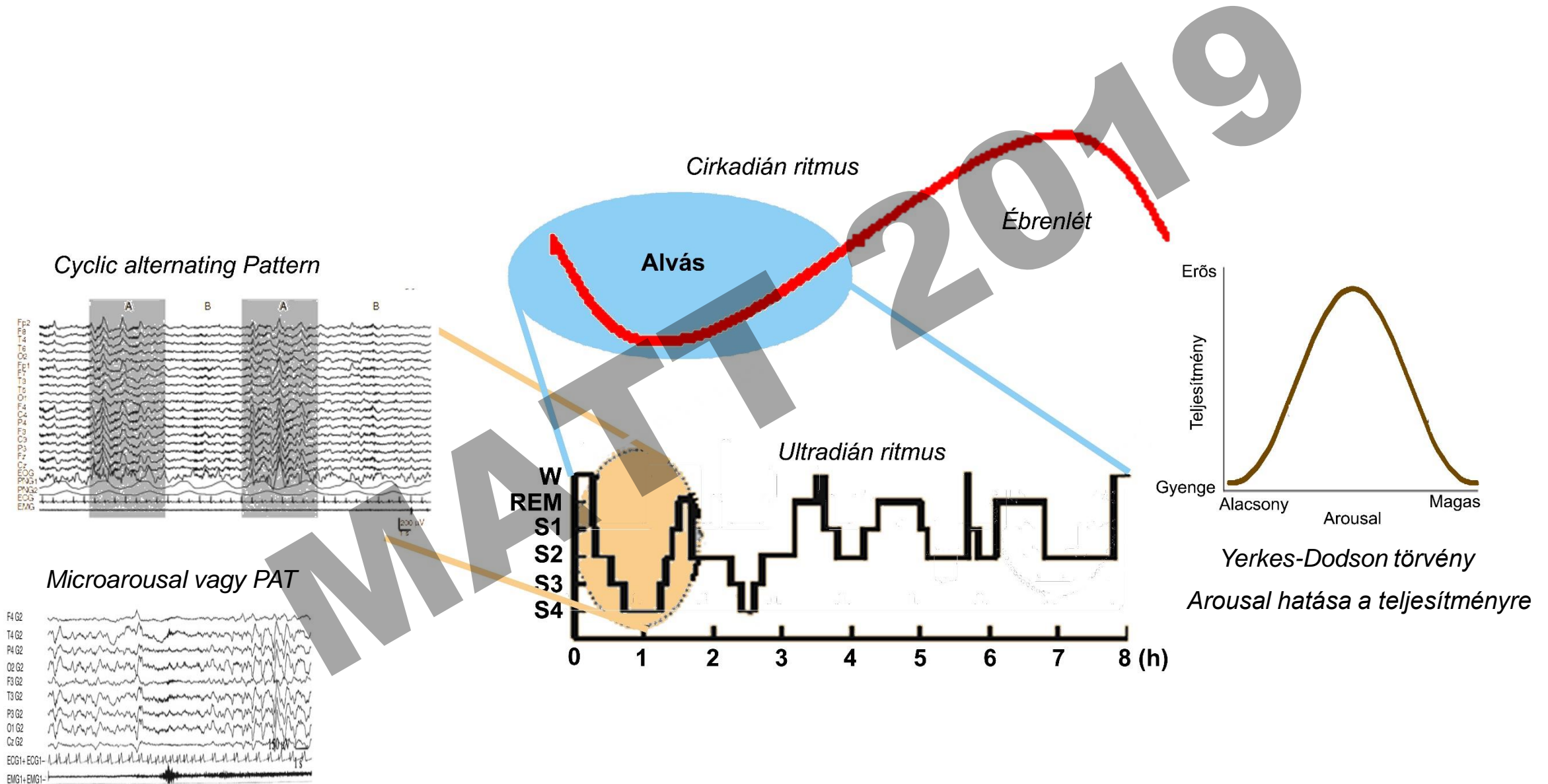

A mediális talamusz szerepe az ébredésben

Komlósi Gergely, PhD

Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézet, Budapest

Arousal változások az alvás-ébrenlét ciklus során

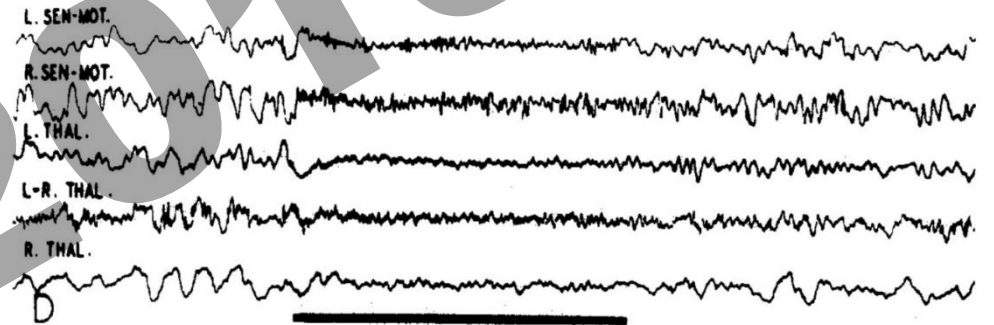

A mediális thalamusz szerepe az arousalban

Miért alszunk, és ébreszti fel az agyat? (állatkísérletek)

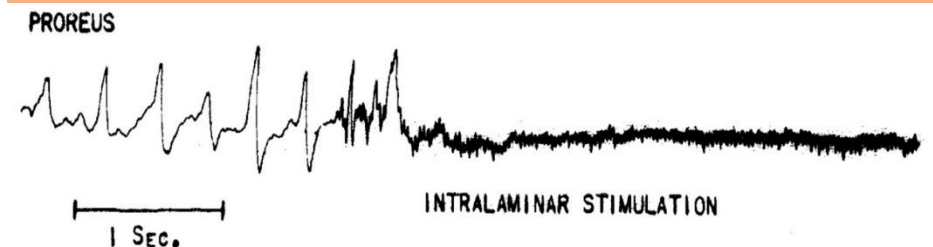
- Az alvás deafferentáció következménye (Kleitman, 1929, Bremer, 1935)
- A thalamus mediális magjai nagy kiterjedésű agykérgi terület aktivitására hatnak (Morison és Dempsey, 1941)
- Az ébredésért az agytörzsi retikuláris rendszer felel (Magoun és Moruzzi, 1949).
- Az ébredést a középilonali és intralamináris thalamusz közvetíti az agykéreg felé. (Jasper, 1949, Magoun és Moruzzi, 1949).
- **Cáfolatok:** Schalg (1961), Fuller és Saper (2011)

Agytörzsi stimuláció, deszinkronizálja a kérgi EEG-t

Moruzzi & Magoun, 1949

Mediális thalamusz stimuláció, deszinkronizálja a kérgi EEG-t

Jasper, 1949

A mediális thalamusz klinikai vonatkozásai

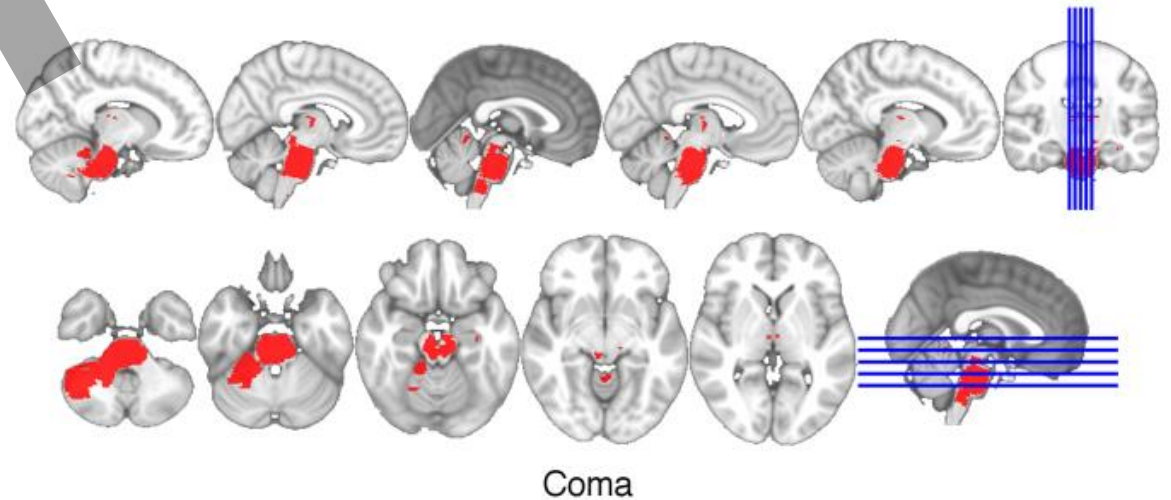
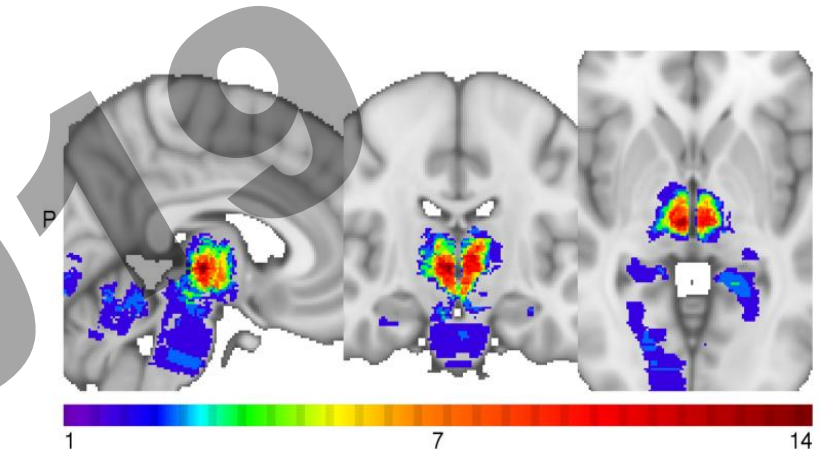
1. Kinney (1994); Karen Ann Quinlan esete;
cardiopulmonar arrest 21 évesen; 10 év PVS

2. Schiff (2007, Nature), Central thalamic DBS
MCS (minimálisan tudatos állapot);

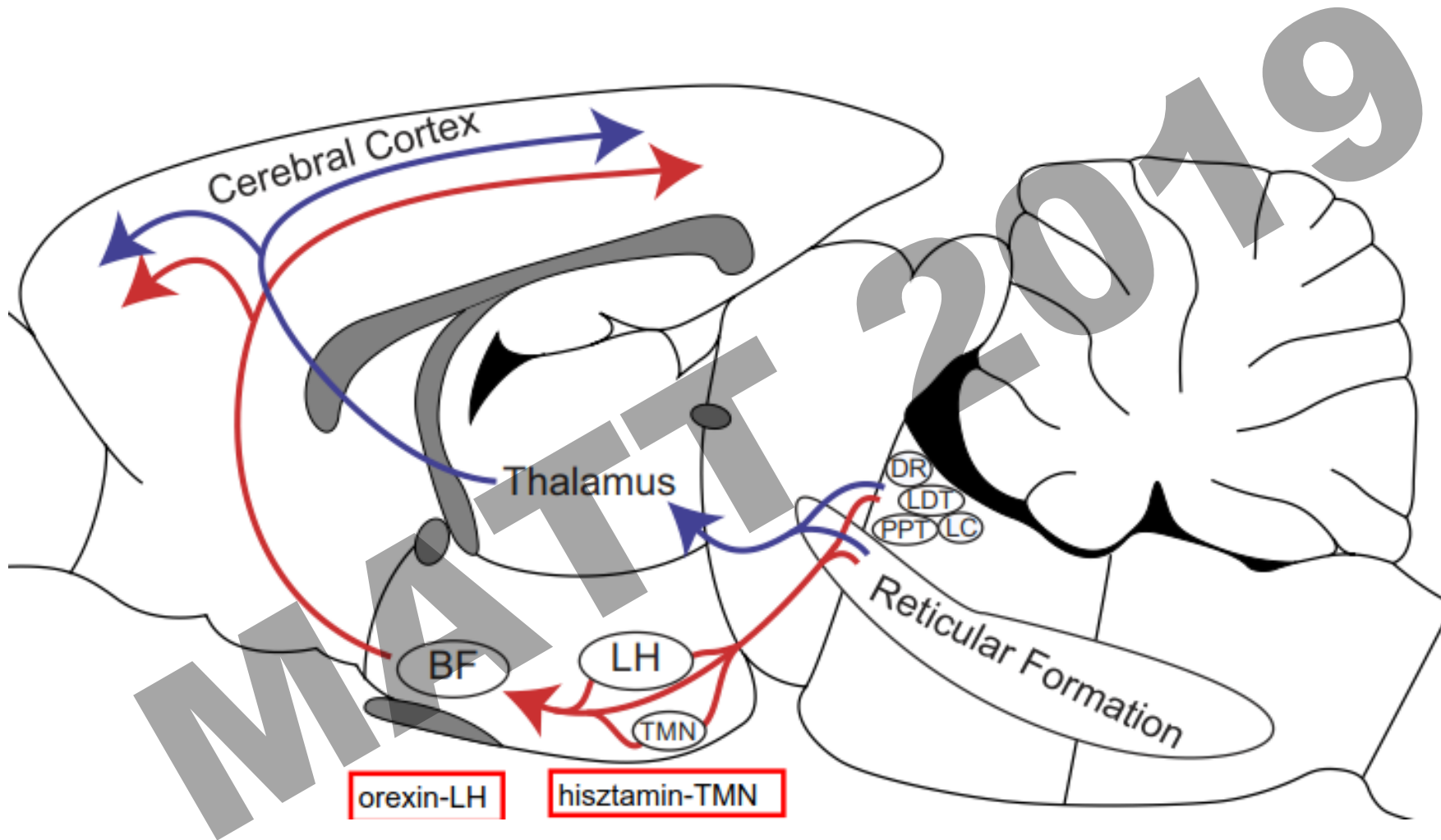
3. Hindman (2018) ; 33 paciens, Kóma, Stupor;
Percheron-artéria

Thalamic Strokes That Severely Impair Arousal Extend Into the Brainstem

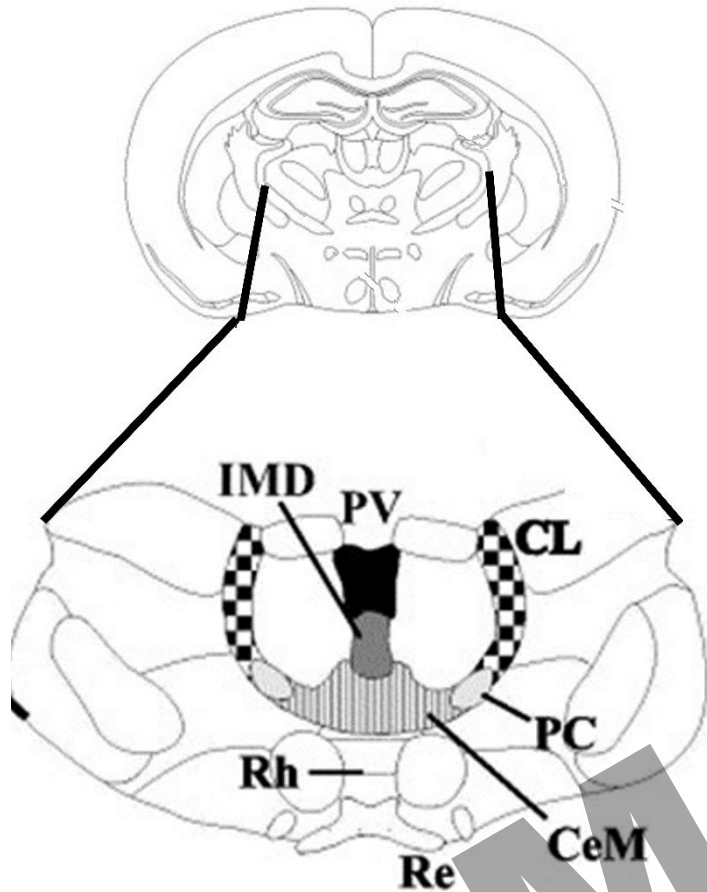
Joseph Hindman, BS,^{1*}
Mark D. Bowren, MA,^{2*} Joel Bruss, BS,³
Brad Wright, MD,⁴
Joel C. Geerling, MD, PhD,^{3,6**} and
Aaron D. Boes, MD, PhD^{5,6**}

A felszálló ébresztő rendszer modellje

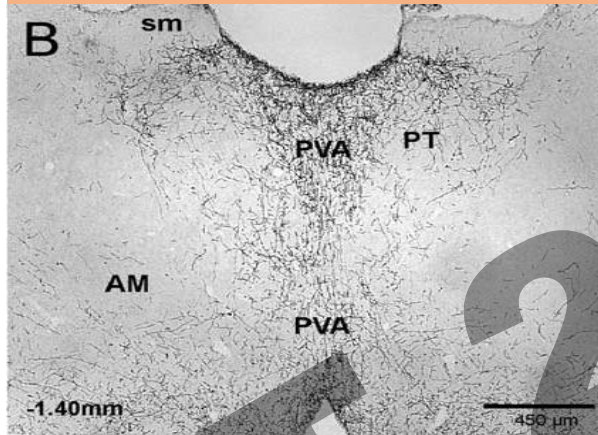

A mediális talamusz szerepe az ébredésben

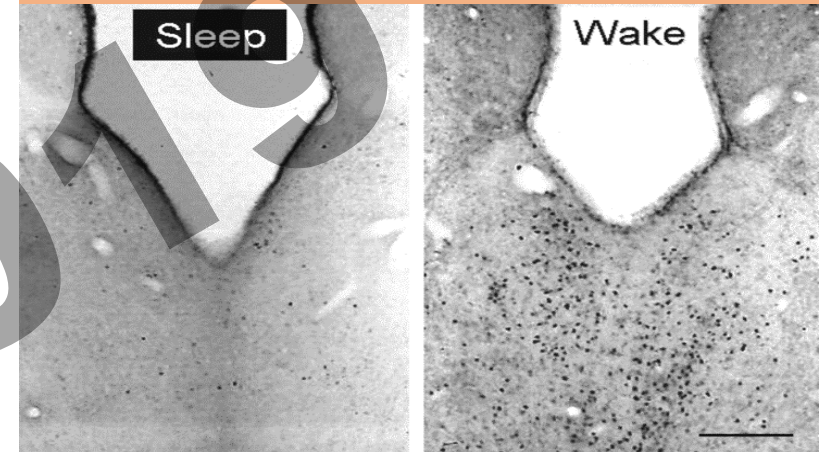
Van der Werf et al., 2002

Orexinerg rostok a talamuszban

Kirouac et al., 1995

cFos expresszió alvás-ébrenlét hatására

Colavito et al., 2014

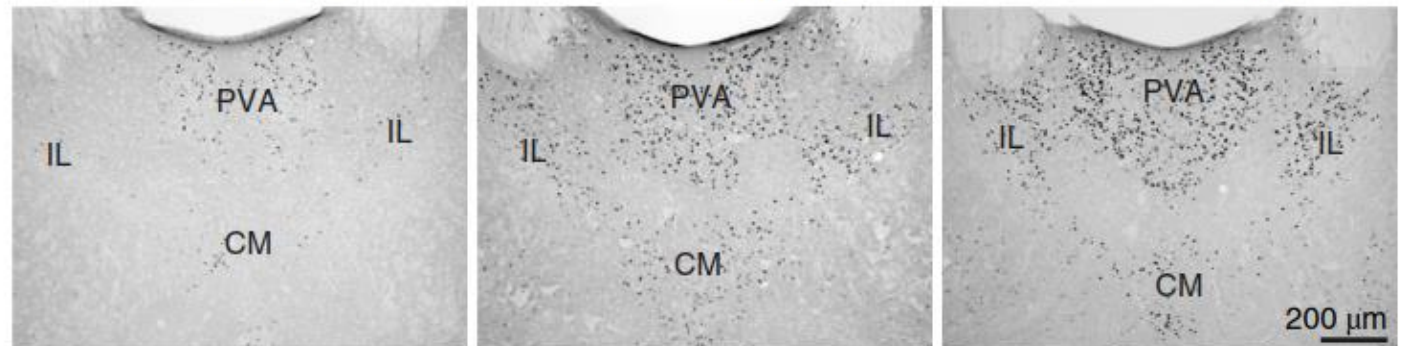
Control

Habituation

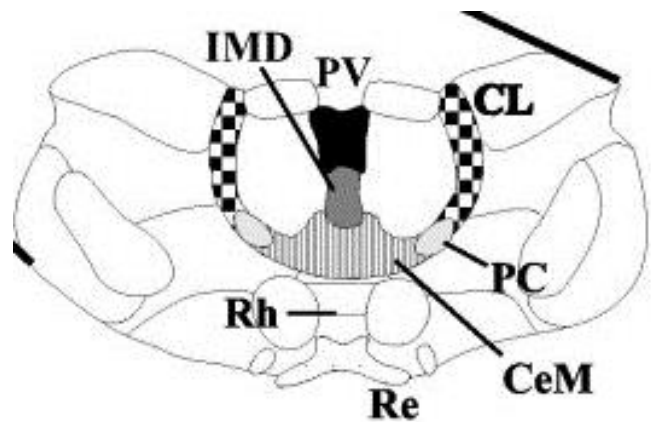
Footshock

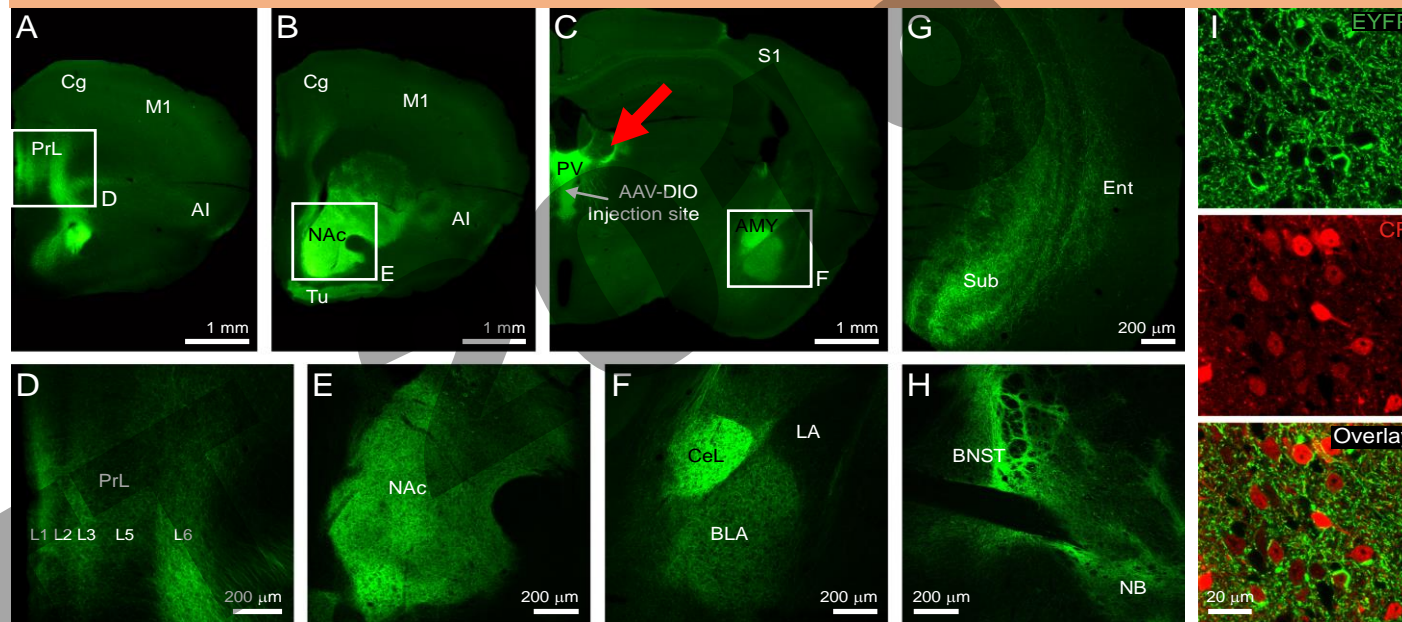
cFos expresszió fokozott stressz helyzetben

Mátyás, Komlósi et al., 2018

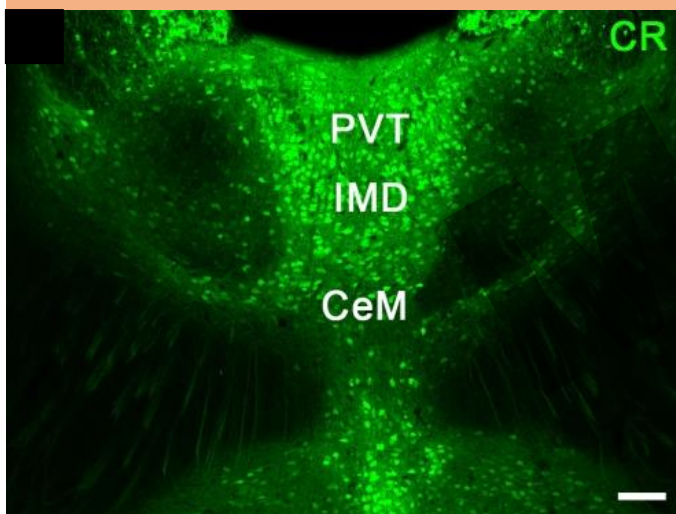
A mediális thalamusz specifikus markere: a kalretinin

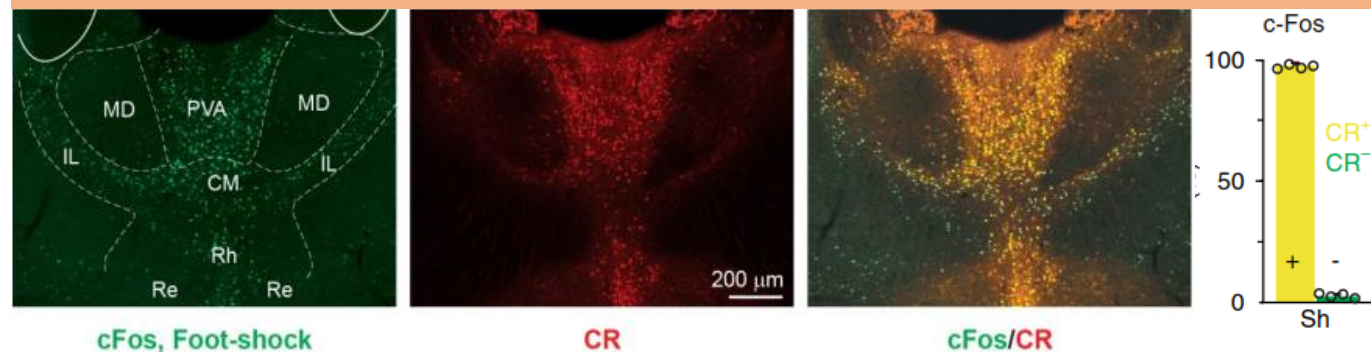
Kalretinin sejtek főbb szinaptikus célterületei

Kalretinin sejtek a mediális thalamuszban

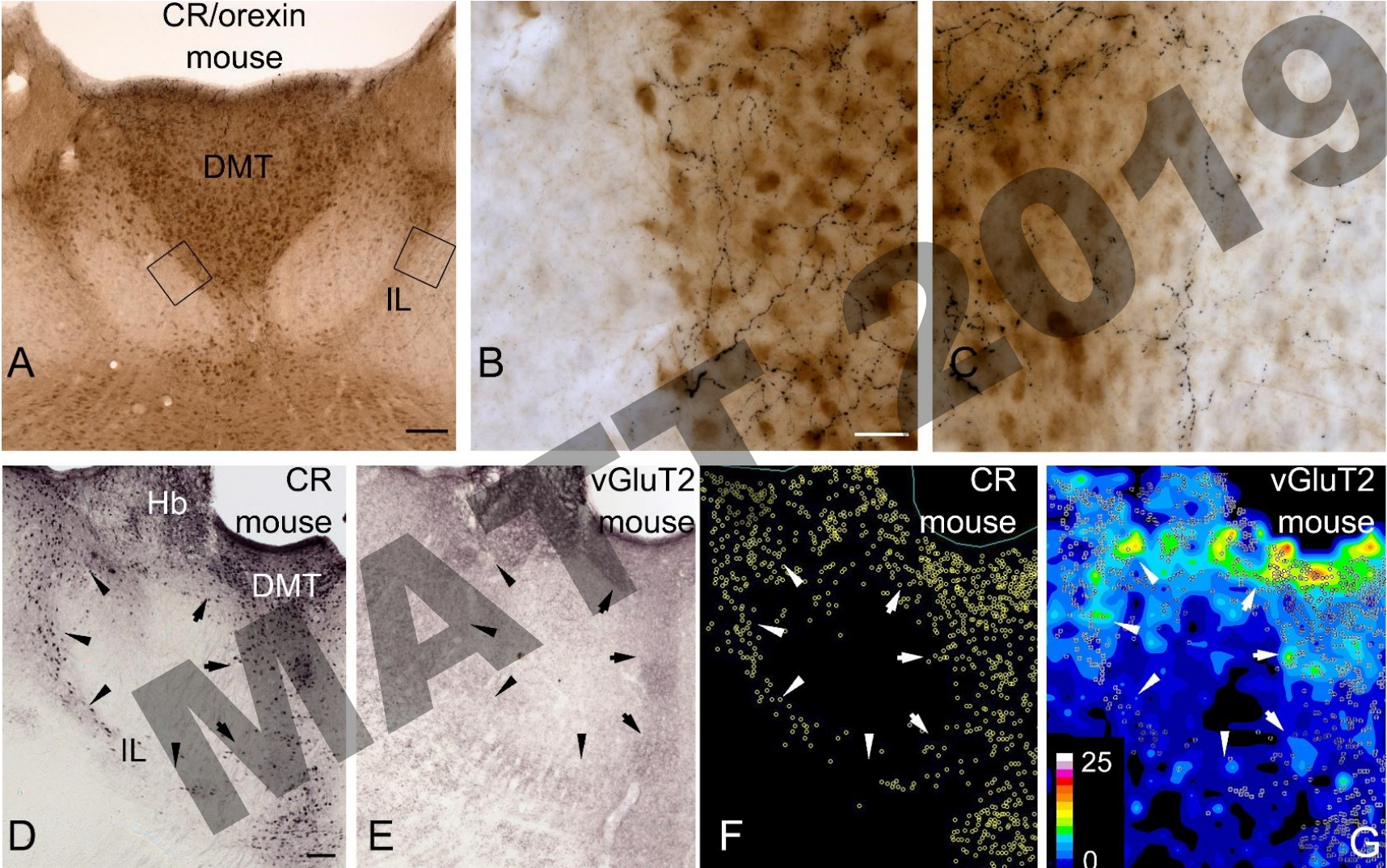
cFos expresszió elektromos sokk hatására a mediális thalamuszban

Kalretinin sejtek - szubkortikális bemenetek, egér

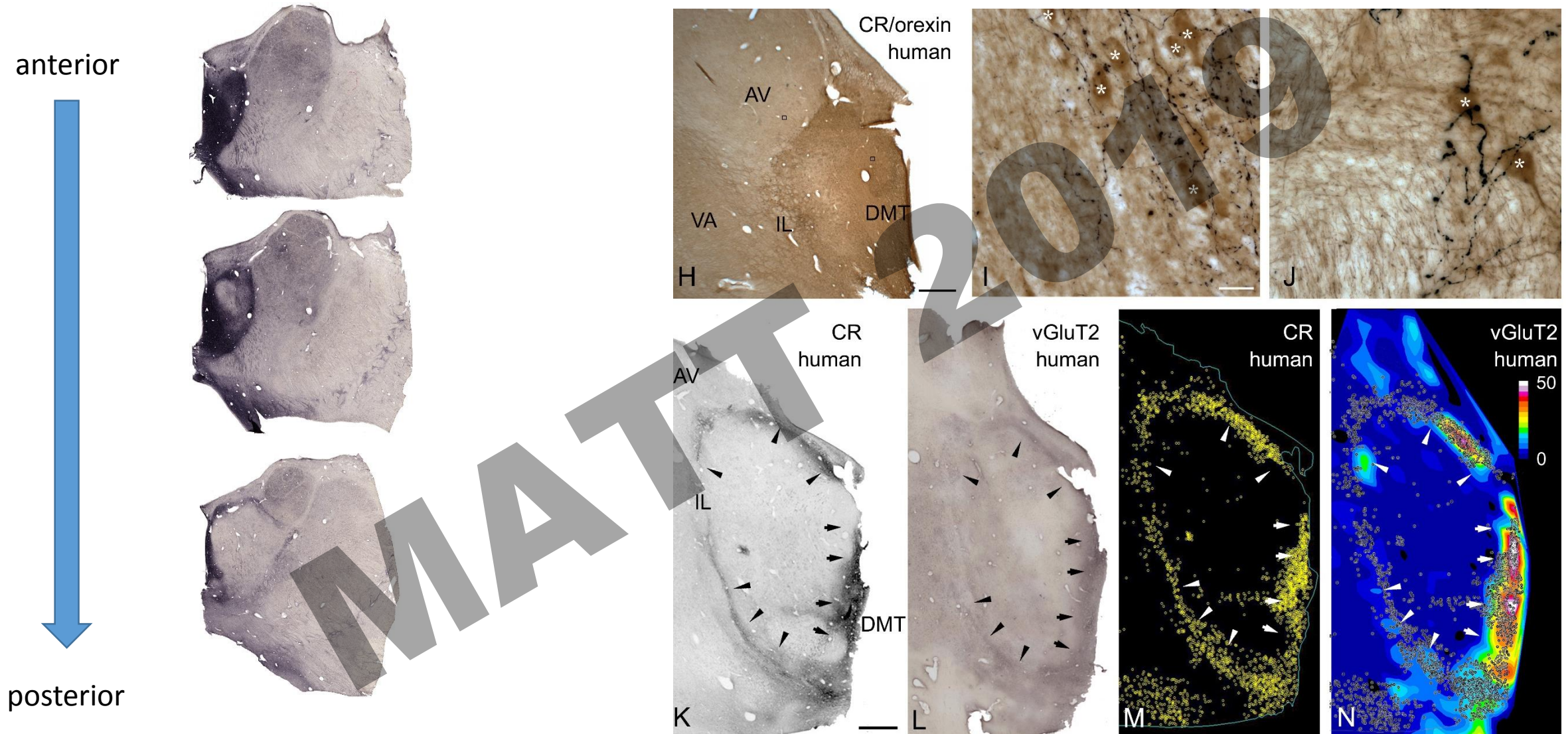
Dávid Csaba

Mátyás, Komlósi et al. 2018 Nature Neuroscience

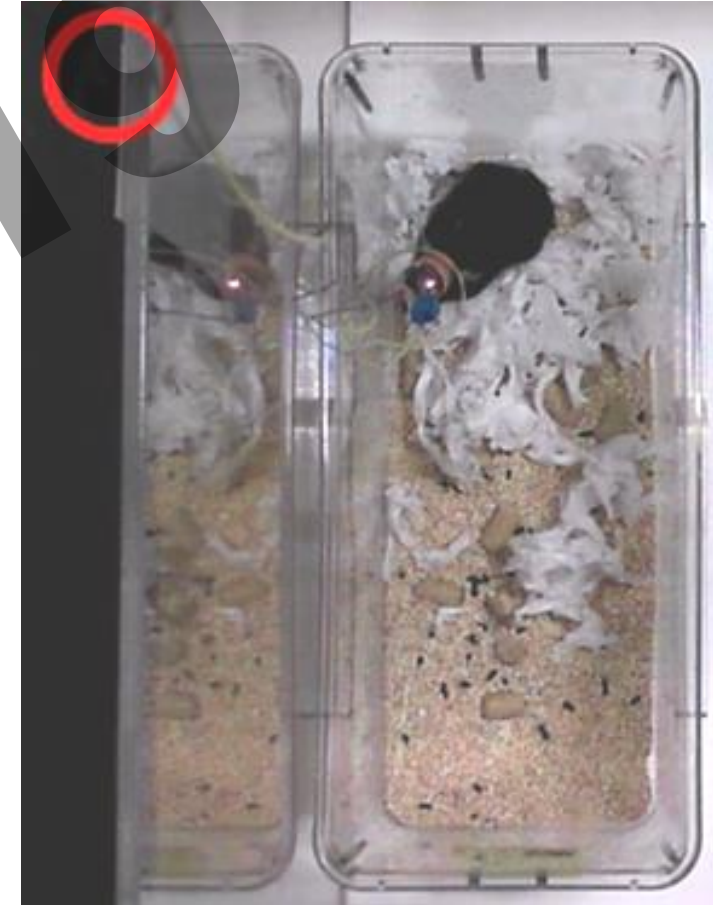
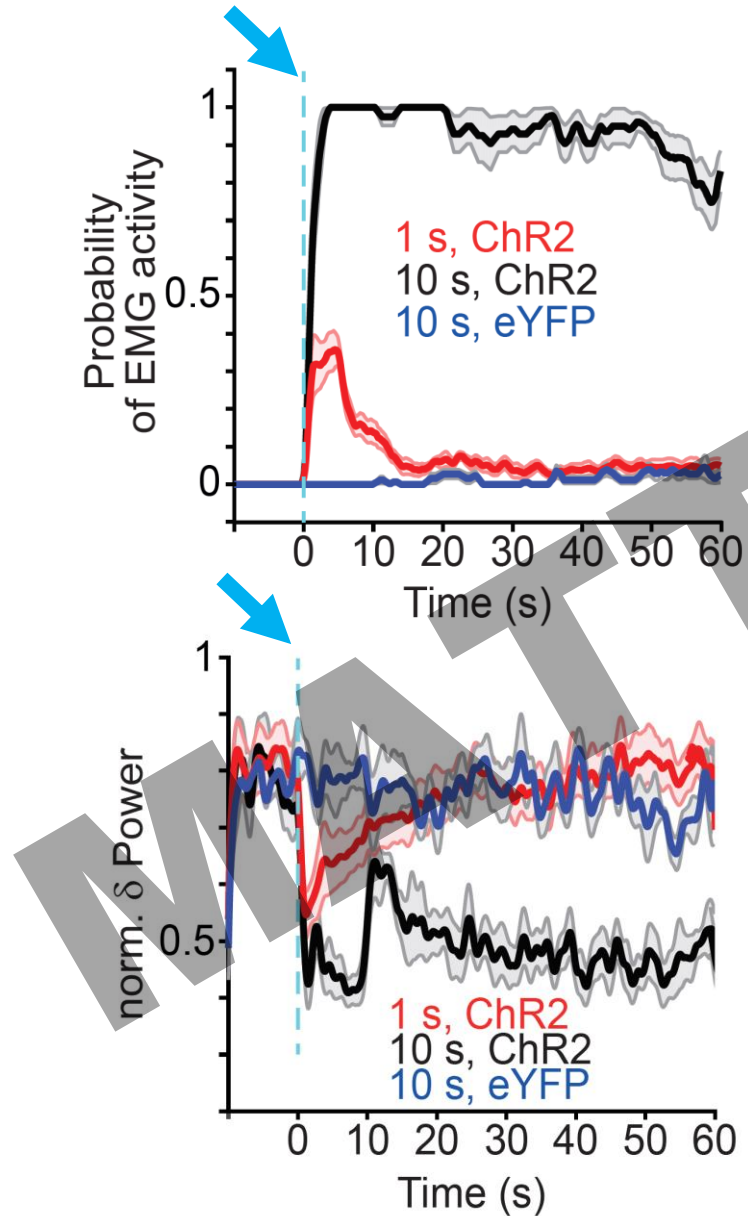
Kalretinin sejtek – szubkortikális bemenetek, humán

Kalretinin sejtek, humán talamusz

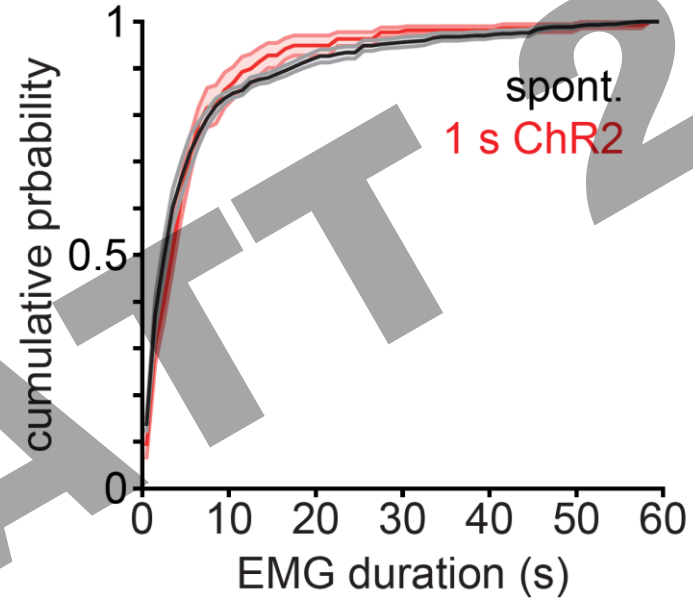
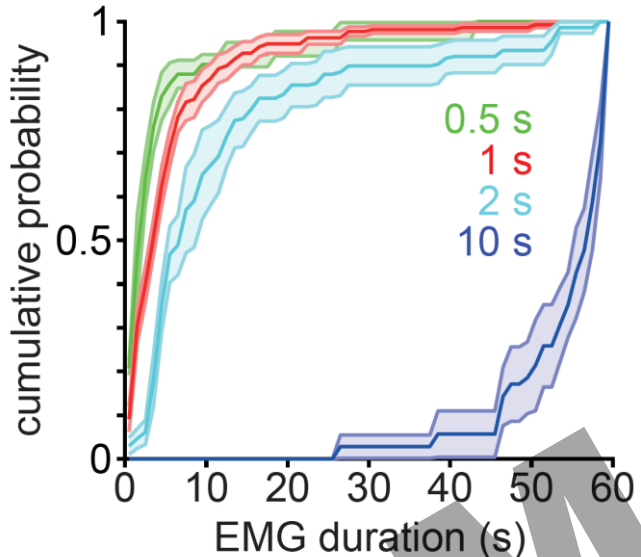
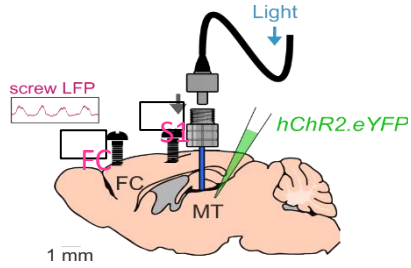
Mátyás, Komlósi et al. 2018 Nat Nsci

A mediális talamusz funkcionális vizsgálata egérben

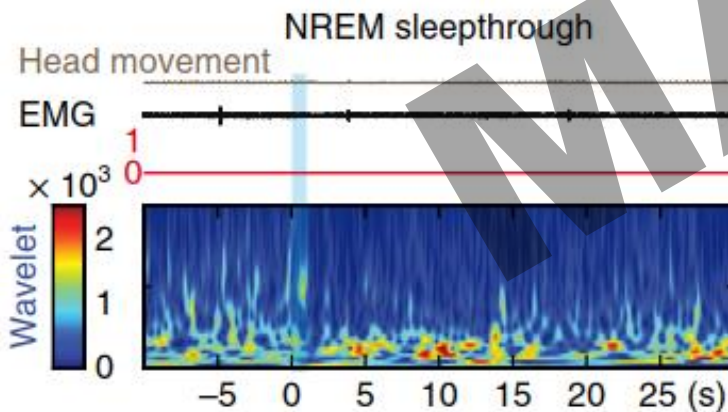
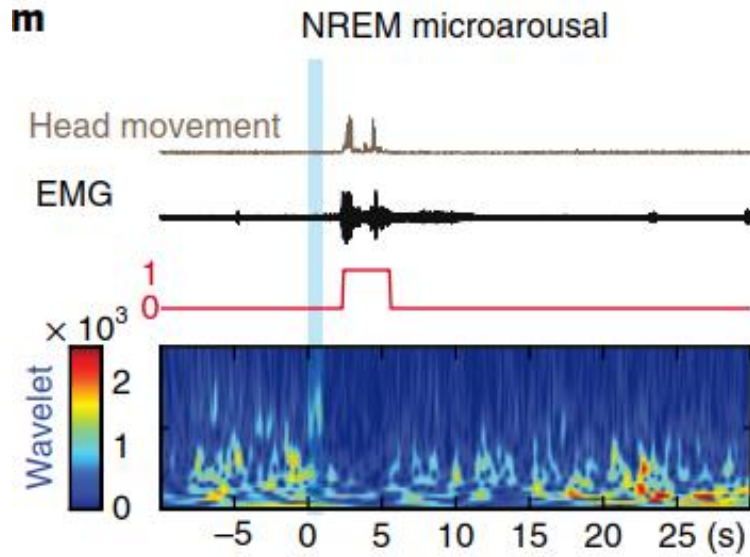
Mátyás, Komlósi et al. 2018
Nat Nsci

Microarousal indukálása medialis talamusz stimulációval

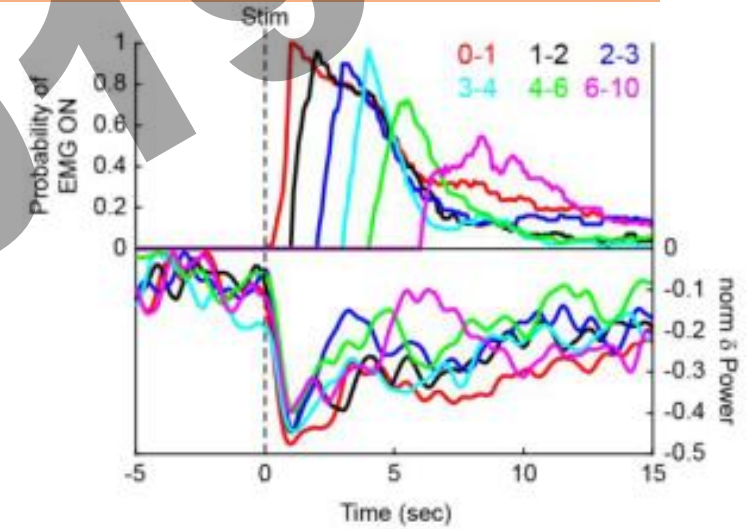
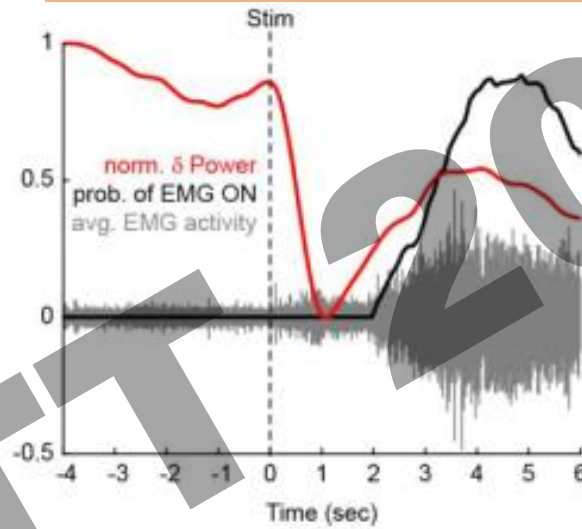

Mátyás, Komlósi et al. 2018 Nat Nsci

Tranziens EEG változások MT kalretinin sejtek stimulációjával

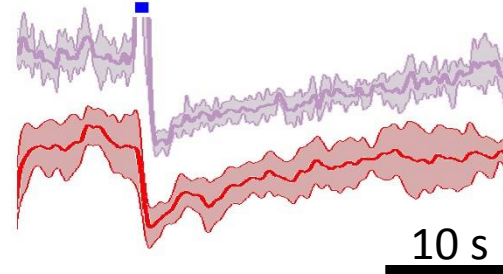
EEG deszinkronizáció mindig megelőzi az izomtónus változását

microarousal

sigma

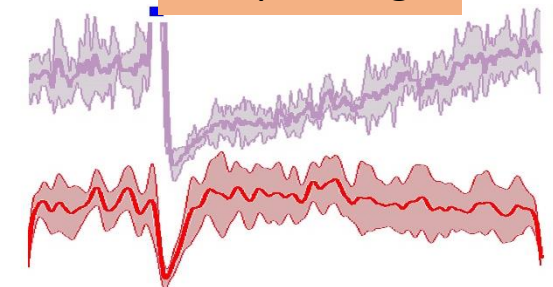
delta

sleepthrough

sigma

delta

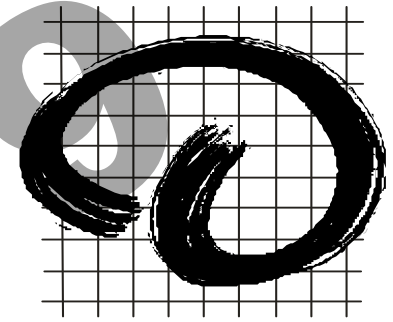
Összefoglalás

1. A kalretinin a mediális talamusz specifikus markere.
2. A CR+ MT sejtek szelektív kéreg alatti bemenetekkel rendelkeznek.
3. A CR+ MT sejtek az előagy nagy területét beidegzik.
4. A CR+ MT sejtek képesek a kéreg gyors deszinkronizációjára.
5. Biológiaiailag releváns arousal, microarousal és küszöb alatti EEG változások.

Köszönetnyilvánítás

Kísérleti Orvostudományi Intézet,

Mátyás Ferenc
Acsády László
Dávid Csaba

Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézet

Természettudományi Kutatóközpont

Mátyás Ferenc
Barthó Péter
Babiczy Ákos

MATTT 2019

HUNGARIAN BRAIN RESEARCH PROGRAM
NEMZETI AGYKUTATÁSI PROGRAM

